

Відомо, що управління оборотним капіталом - це механізм, який включає декілька підсистем, а саме: управління на кожній стадії кругообороту, формування оборотного капіталу для інвестування в оборотні активи; управління розміщенням оборотного капіталу в активах (в процесі формування запасів та їх реалізації, дебіторська заборгованість, грошові кошти) кожна з яких, маючи свою специфіку та інструменти, поєднана взаємним впливом на кінцевий результат обороту.

Концептуальні основи сутності механізму управління оборотним капіталом підприємства розглядалися у наукових працях вітчизняних і зарубіжних учених економістів, таких як І.Балабанової, І.Бланка, В.Борисовой, Є.Бріггема, О. Василика, І. Гришової, О.Галицького, М.Дем'яненка, О.Онишко, А.Мазаракі, Л.Нікбахта А.Поддєрьогіна, Л.Федулової, О.Філімоненкова, П. Саблука, С.Стоянової-Коваль, А.Чупіса, С.Юрія та ін. Однак у більшості наукових дослідженнях мало уваги приділено економічним механізмам управління оборотним капіталом, що дозволяє розробити комплексну програму мінімізації витрат оборотного капіталу в процесі його використання. Усе це свідчить про актуальність теми та зумовило вибір напряму дослідження в науковому і в практичному аспектах.

При оцінці діяльності підприємства одним із основних показників ефективної діяльності служить рентабельність, яка виражається відношенням цільового прибутку до зворотного капіталу, тобто враховуються ефективність використання оборотного капіталу, який залежить від матеріально-технічного забезпечення, фінансового положення та організації комерційної роботи.

Оборотний капітал підприємства знаходиться у безперервному русі, переходячи із однієї стадії кругообороту в іншу. Разом з тим, економічне значення оборотності полягає в тому, що від неї залежній величина необхідних підприємству суми грошових коштів для здійснення процесу виробництва і реалізації продукції. Важливим є визначення стратегічних і тактичних цілей підприємства в процесі відтворення його конкурентних переваг. Разом а тим, мінімум витрат оборотного капіталу в процесі його використання залежить від контролю та оптимізації джерел фінансування в цілому, Результатом відповідних дій є збільшення завантаженості обороту оборотного капіталу та забезпечення ділової активності підприємства на ринку товарів і послуг.

Оборотний капітал є основним робочим механізмом діяльності підприємства, оскільки достатній обсяг, налагоджена структура, ефективно управління і використання сприятимуть прискоренню його оборотності та отриманні максимального чистого прибутку, Зниження тривалості обороту оборотного капіталу та підвищення рівня ліквідності (платоспроможності) дозволяє забезпечити загальну рентабельність в конкурентному середовищі. Важливого значення в процесі оптимізації обсягу оборотного капіталу набуває система заходів щодо реалізації резервів, спрямованих на скорочення тривалості операційного циклу, оптимізується обсяг та рівень окремих видів капіталу, а також визначається загальний обсяг оборотного капіталу на майбутній період. Крім того, оптимізація співвідношення постійної та змінної частини оборотного капіталу здійснюється поетапно. Таким чином, цільовим результатом будь-якого підприємства є мінімізація витрат оборотного капіталу в процесі його використання, що дозволяє нарощувати ринкову вартість бізнесу в майбутньому періоді.

Управління оборотним капіталом є важливою частиною забезпечення ефективної діяльності підприємства, оскільки від правильності визначення потреби в оборотному капіталі, ефективності його використання залежить фінансова стійкість підприємства, його кредитоспроможність та інвестиційна привабливість. Економічний розвиток господарської системи підприємства обумовлюється необхідністю постійного визначення і оцінки параметрів забезпечення ефективності управління оборотним капіталом підприємства. Відсутність моделі управління оборотним капіталом підприємства призводить до розбалансованості діяльності, що спричиняє виникнення ризикових ситуацій. Для підвищення ефективності управління оборотним капіталом підприємству необхідно розробити гнучку модель розрахунку необхідного обсягу оборотного капіталу, ефективну саме для даного підприємства.

Борис ЯЗЛЮК

Тернопільський національний економічний університет

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ У МІЖРЕГІОНАЛЬНІЙ ПІДТРИМЦІ ТА БЕЗПЕЦІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Аналіз процесів регіонального розвитку України та ті сучасні виклики, що постають перед регіонами держави, зумовлюють необхідність пошуку нових інноваційних підходів до формування нової регіональної стратегії інноваційної безпеки, модернізації системи управління регіональним розвитком.

Основними стратегічними пріоритетами України у міжрегіональній підтримці та безпеці інноваційного розвитку регіонів мають стати:

- модернізація існуючого потенціалу регіонів (приведення наявних виробничих потужностей країни у відповідність з міжнародними стандартами);
- посилення міжрегіональної співпраці між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування більш розвинених регіонів у сфері підтримки інноваційного розвитку та стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури в недорозвинених регіонах;
- побудова ефективної інфраструктури управління інноваційною діяльністю за рахунок створення регіонального кластеру на базі регіональних науково-дослідних інститутів, що дасть можливість збільшити капіталізацію та підвищити конкурентоспроможність існуючої галузі в регіоні;
- розвиток сектору інтелектуальних бізнес-послуг (консалтинг, інжиніринг, проектний менеджмент) в існуючих галузях регіонів;
- створити при Президентові України колегію з розвитку інноваційної сфери в регіонах – постійно діючий координаційний орган, що має забезпечувати узгоджені дії центральними органами виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади у інноваційній діяльності України. Включити до складу колегії, крім керівників міністерств, відповідальних за роботу інноваційній діяльності, голів обласних державних адміністрацій регіонів України з залученням на місцевому рівні науковців з інноватики (які б досліджували питання методології й організації інноваційної діяльності та закономірності процесів розвитку, формування новацій, нововведень, механізмів управління змінами, подолання опору нововведенням, адаптації до них людини, використання та поширення інноваційних потоків, інноваційної діяльності, їх вплив на сферу конкуренції, на розвиток суспільства в цілому);
- внести цілого ряду відповідні зміни до системи законодавства, що стосується інноваційної діяльності, якими передбачити пільговий режим оподаткування для підприємств які впроваджують та здійснюють розробку інноваційних технологій;
- створення умов для розвитку в Україні цілої системи освіти з інноватики та її подальшої інтеграції у світову систему підготовки фахівців у інноваційній сфері (внесення змін до національної системи підготовки та дипломування фахівців з інноваційної діяльності);
- створення фінансових умов для безпеки прав власності на винаходи;
- стимулювання вітчизняного виробництва до інноваційного розвитку (впровадження механізму надання державних гарантій під кредити комерційних банків, котрі надаються вітчизняним підприємствам для впровадження інновацій на вітчизняних підприємствах);
- затвердити міжрегіональну Стратегію розвитку інновацій у взаємопов'язаних та взаємозалежних промислових підприємств регіонів України.

Серед вищеперерахованих пропозицій, що сприяють активізації інновацій у регіональному розвитку, значну роль відіграє використання потенціалу та переваг міжрегіонального співробітництва, що сприяє розвитку внутрішнього ринку, посилює економічну та соціальну єдність країни. Інноваційний складник міжрегіонального співробітництва повинен бути зорієнтований на синергетичний ефект: досягнення стабільного збалансованого соціально-економічного розвитку на загальнонаціональному рівні завдяки підвищенню конкурентоспроможності регіонів. За рахунок реалізації спільних (міжрегіональних) проектів у

сфері виробництва, послуг, інфраструктурного забезпечення за рахунок чого поліпшиться соціально-економічна ситуація в регіонах, зокрема посиляться економічна взаємодія проблемних (старопромислових, сільських, віддалених) територій з регіонами-лідерами; вирівняється диспропорції регіонального розвитку, створяться можливості для оволодіння новими, раніше не задіяними ресурсами розвитку. Нові можливості відкриють для України міжнародне, міжрегіональне співробітництво на рівні транскордонної, транснаціональної та міжрегіональної кооперації з країнами-сусідами.

Література

1. Язлюк Б. Стратегічне управління інвестиційно-інноваційним бізнес-портфелем підприємства у сфері малого підприємництва / Борис Язлюк // Галицький економічний вісник. – 2011. – № 2 (31) 2011. – С. 56 -63.
2. Язлюк Б. Основні управлінські технології при формуванні та реалізації інвестиційно-інноваційного бізнес-портфеля в умовах невизначеності майбутньої економічної ситуації / Борис Язлюк // Фінансова система України. Збірник наукових праць [Серія : економіка]. Острозької Академія. – 2012. – Вип. 19. – С 238-245

Зоряна ЯРЕМКО

Тернопільський національний економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ БІЗНЕС-СТРАТЕГІЇ ТА БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

На сьогодні при прийнятті будь-яких рішень у бізнесі зменшується роль інтуїції та зростає важливість бізнес-аналітики, ефективного функціонування якої сприяє реалізації стратегії підприємства. Це зумовлює пошук ефективних форм взаємодії бізнес-стратегії та бізнес-аналітики на підприємствах не лише великого, але й середнього та малого бізнесу. Зауважимо, що процес розробки стратегії розвитку підприємства – це поєднання різних видів аналізу, кожен з яких, у свою чергу, базований на різноманітних джерелах даних та методах. Натомість, у контексті стратегічного менеджменту інформація використовується для зміни та координації методів господарської діяльності в різних функціональних сферах підприємства.

Враховуючи світовий досвід, можна визначити чотири типи взаємозв'язку між бізнес-стратегією та бізнес-аналітикою на підприємстві (табл. 1).

Таблиця 1

Типи взаємозв'язку між стратегією підприємства та системою бізнес-аналітики

Тип взаємозв'язку	Характер взаємозв'язку	Візуальне представлення взаємозв'язку	Роль бізнес-аналітики
відсутність формального зв'язку	відокремленість		використовується на несистематичній основі
підтримка бізнес-аналітикою стратегії підприємства	узгодженість		підтримка моніторингу реалізації стратегії
діалог між стратегією та бізнес-аналітикою	діалог		підтримка стратегії
інформація як стратегічний ресурс розвитку бізнесу	цілісність		використовується як стратегічний ресурс

BC – бізнес стратегія; BA – бізнес аналітика.